

Yeşaya, otuz dokuzuncu bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)
- IV. Tarihsel parantez: Sanherib'in saldırıları ve Hizkiya'nın hastalığı (36-39)**
 - A. Sanherib'in saldırısı (36,37)
 - B. Hizkiya'nın hastalığı ve iyileşmesi (38)
 - C. Hizkiya'nın aptallığı: Babil'in Yahuda'yı sürgüne götüreceği önceden bildirilir (39).**
 1. Hizkiya, Babil'den gelen konuklara sevinerek tüm hazinelerini gösterdi (39:1,2).
 2. Yeşaya Hizkiya'ya günahını göstermeye geldi (39:3-4).
 3. Yeşaya Yahuda'nın Babil'e sürüleceğini bildirdi (39:5-6).
 4. Hizkiya Tanrı'nın bildirisini haklı ve iyi buldu (39:8).

Bu bölüm 2. Krallar 20:12-19 ayetleriyle koştuttur.

39:1 o vakit: Sözü edilen vakit Hizkiya'nın egemenliğinin on dördüncü yılıydı. Merodak-baladan'ın egemenliğinin ise sekizinci yılıydı. O, her an Asur'un saldırabileceğini bildiği için Asur'un tehdit ettiği başka uluslarla antlaşmaya çalışıyordu. Yakınlarda Elam kralı Khumbanigas'la bir antlaşma yapmış ve Fırat kıyılarında yaşayan Aramlı oymakların bazıları onu desteklemeye söz vermişlerdi. Hizkiya'nın hastalıktan iyileşmesini (ve belki de Yahuda'da yapılmış olan belirtiyi [2. Tarihler 32:31]) bahane ederek Hizkiya'dan ne ölçüde yardım beklenebileceğini öğrenmek için elçilerini gönderdi.

Babil kralı ... Merodak-baladan: 2. Krallar 20:12'de kaydedildiği gibi Berodak-baladan bu adın daha doğru biçimde yazılışdır. Babil krallarından birkaç kişi -- İ.Ö. 1325 ve İ.Ö. 900 yıllarında egemenlik sürenlerle birlikte 39. bölümde adı geçen egemen -- bu adı taşıyordu. Bu son Berodak-baladan Asur kralları Sargon'la Sanherib'in hüküm sürdükleri yıllarda Babil tahtına oturuyordu. Asur çiviyazılarında ilkin önemsiz bir prens olarak adı geçer. Fırat'la Dicle ırmaklarının denize döküldüğü kıyıda (bugünkü İran Körfezi) küçük bir bölgede egemenlik sürüyordu. Daha önceki yüzyıllarda olduğu gibi Berodak-baladan'ın egemenliğinde de bu delta Asur'dan kaçanlar için sığınacak bir yerdi. İ.Ö. 744 yılında Tiglat-pileser'in Berodak-baladan'dan haraç aldığı kaydedilir. Ne var ki, İ.Ö. 721 yılında Berodak-baladan Asur'un sorunlarından yararlanarak onun boyunduruğundan kurtuldu, kendini Babil üzerine kral yaptı. Egemenliği 12 yıl, İ.Ö. 721-709 yılları arasında sürdü. Çiviyazılarında Sargon'un Berodak-baladan'ın egemenliğini tanıdığı yazılıdır. Bu bilgi Batlamyus'un «Kanunlar» adlı yazısında da geçer.

Sargon Merodak-baladan'ın değişik uluslarla antlaşma yapmasını hoş görmedi. İ.Ö. 709 yılında Berodak-baladan'ı Babil'den kovaladı, onun Kalde'ye çekilmesini zorladı. Bit-yakin kasabasını kuşatıp ele geçirdiğinde Berodak-baladan'ı tutukladı. Sargon Babil kralı olarak taç giydi. İ. Ö. 705 yılında Sargon ölünce Berodak-baladan tutukevinden kaçtı. Babil'e döndüğünde kral olarak kabul edildi. Ne var ki, altı ay sonra Sanherib onu Babil'den sürdü. En sonunda Elam'da sığınmacı olarak yaşamak zorunda kaldı.

Merodak-baladan Hizkiya'ya mektuplarla hediye gönderdi: Merodak-baladan Hizkiya'yı sofu olduğu için aramıyordu.

1. Hizkiya zengin olduğu için ona karşı bir hayranlık duyuyordu.
2. Babil'de güneşe tapınılırdı. Güneş saatinde gölgenin on derece geri alındığını duyunca, «Hizkiya'nın» Tanrısı'nın kendinin tapındığı güneşten daha güçlü olduğuna şaşırıp bunun nedenini araştırmaya geldi (2. Tarihler 32:31).
3. Hizkiya'nın tapındığı bu güçlü Tanrı, Merodak-baladan'ın da düşmanı olan Asur'u yıkıma uğratmıştı. Hizkiya ile bağlantı kurmak yararlı sayılırdı (Tekvin 26:27-29).

Bu zamana dek Babil, Asur'a haraç ödemek ve onun yetkisine boyun eğmek zorunda kalan uluslardan biriydi (2. Krallar 17:24). Yavaş yavaş bu durum değişecekti. Babil kralı Asur'a başkaldırmaya hazırlanıyordu. En sonunda Asur Babil'e boyun eğmek zorunda kalacaktı.

Merodak: Merodak yalancı bir ilahtı; savaş ilahıydı ve bağlantılı olduğu gezegen Merih'ti (Yeremya 50:2).

Baladan: Baladan demek «Bel onun rabbidir» demektir. Krallar yalancı ilahlarının adlarını kendileri için sık sık benimsemişlerdir.

Eusebius tarafından yazılmış olan tarihe göre, Asur yöneticisi Akises Babil'de kumandayı zorla ele geçirdi. Merodak-baladan onu öldürdü, ama Asur kralı Sanherib Merodak-baladan'ın üstesinden geldi ve oğlu Esar-haddon'u Babil üzerine vali olarak atadı.

39:2 Hizkiya bunlardan ötürü sevindi: Bir Tanrı bağılısı, O'nun düşmanlarının iltifatlarından nasıl hoşlanabilir? Eğer bu kişilerin gösterdikleri ilgiden yararlanarak onlara Tanrı'nın müjdesini anlatmak için bir olanak ararsa, tehlikeli bir ilişkiyi iyiye yöneltebilir. Ne var ki, Tanrı'ya tanıyan kişi cesaretle O'na tanıklık etmelidir. Edilgen biçimde fırsat beklerse, baştan yenilmiş olur (1. Korintliler 15:33). İlişkiyi kutsal ilkeler içinde sınırlamak için önceliği (inisiyatifi) o kullanmalı.

sevindi: Dünyaya dayanan sevinç ruhsal üzüntüden önce gelir. Ruhsal temelden yoksun, geçici bir coşkuya ümit bağlayan kişinin anlayışı kıttır. Hizkiya sevinmeden önce Tanrı'ya danışmalı, O'na bağımlılığını anımsamalıydı. Düşmanının tehditleri Hizkiya'yı Tanrı'ya danıştırdı, ama gizil düşmanının iltifatı Hizkiya'yı ona güven bağlamaya itti. Kutsal Yazı'da kendi anlayışına güvenerek günah işleyen insanlarla sık sık rastlanır:

1. Kutsal Söz'ün ilk sayfalarında Adem'le Havva, kendi anlayışlarına güvenerek Tanrı'nın buyruğunu geri çevirdi ve iyi ve kötüyü bilme ağacından yediler (Tekvin 3:6).
2. Musa kayaya sesleneceği yerde iki kez ona vurdu (Sayılar 20:7-12).
3. Samuel gecikince Saul, krallar için yasak olan kurban kesme işlemi yaptı (1. Samuel 13:8-14).
4. Davut nüfus sayımı yaptı (2. Samuel 24:1-11).
5. Petrus kılıcını çekerek başrahbin uşağının kulağını kesti (Yuhanna 18:10).
6. Nebukadnetsar «Gücümün etkisi ve görkemimin yüceliğiyle yapmış olduğum büyük Babil bu değil mi?» diyerek kendini övüyordu (Daniel 4:30).

Kişinin kendi anlayışına dayanması

1. Yaratık olma niteliğini aşan bir günahdır.
Ademoğlu Tanrı'dan bağımsız olamaz. Kendini yaşatamaz (Mezmun 22:29). Kendini başarılı kılamaz. Ne var ki, kendi anlayışına dayanarak bu gerçekleri yadsır.
2. Çocuk olma niteliğini aşan bir günahdır.
Tanrı'nın çocuğu Babası'ndan bilgili olamaz, ama kendi anlayışına dayanarak bunu ileri sürer.
3. Kurtulmuş olma niteliğini aşan bir günahdır.
Tanrı'nın acımasıyla sonsuz yaşama sahip olanlar Kurtarıcı'ya karşı alçakgönüllülükle davranmalı, O'nun önünden koşarak değil, O'nu adım adım izleyerek peşinden gelmeliler.

hazinelerinde bulunan her şeyi onlara gösterdi: Kral Hizkiya da, Tanrı'nın üstün iyiliğini defalarca gördükten sonra ne yaptı? Konuklarına malını gösterdi. Onun onlara tapınağı gösterdiğini ya da onlara Kutsal Yazı'dan okuduğunu duymayız. Hizkiya ruhsal zenginliğini tanıtıyordu, daha yararlı olmaz mıydı?

Mesih inanlıları konuklarını nasıl ağırlar, onlarla ne konuşur? Çoğu zaman dünyasal konuları tartışarak mı zaman geçirirler? Dedikodu gibi günaha girilmezse de yine konular, kim yeni bir mala sahip olmuş, kim zenginliğini arttırmış gibi bir düzeyde kalır. Tanrı, «Fırsatı değerlendirin; çünkü yaşadığımız günler kötüdür» diye inanlıları uyarır. Mesih inanlıları konuklarının aç ve susuz kaldığını düşünmekle birlikte ruhsal gereksinimlerini karşılamaya da öncelik tanımalı. Yalnız dünyasal konuları konuşmakla zaman harcayacağı yerde ruhsal konulara ilgi uyandırmayı öğrenmelidir.

gümüşle altın: Bu gümüşle altının bir bölümü Asur ordugahından topladıkları çapul (33:4; 37:36,37), bir bölümü de Hizkiya'ya getirilen armağanlardı (2. Tarihler 32:23,27-31).

göstermediği bir şey kalmadı: Hizkiya çekinmeden, duraksamadan, tehlikeyi sezmeden tüm varlığını ortaya çıkardı.

39:3 Yeşaya peygamber Hizkiya'ya geldi: Yeşaya, Hizkiya'ya geldiğinde çok kez onun avutucusu olmuştu, ama bu durumda günahını belirtmek ve onu azarlamak için gönderildi (7:1-17; 2. Samuel 12:1-12; 24:10-14; 1. Krallar 12:22-24; 13:2-5; 2. Tarihler 12:5-8; 16:7-9; 19:2-3 parçalarını karşılaştırın). Kutsal Ruh bunların her ikisini de Mesih inanlıları için yapar: «Size gerçeği söylüyorum, Benim gidişim sizin yararınızdır. Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim. O gelince dünyanın günah, doğruluk ve gelecek yargı konusundaki suçluluğunu dünyaya gösterecektir» (Yuhanna 16:7,8).

dedi: Yeşaya'nın sorduğu üç soru -- Bu adamlar ne dediler? Nereden geldiler? Ne gördüler? -- Mesih inanlısının karşılaştığı insanları sınaması için de yararlıdır.

1. Bu adamlar ne dediler?

Görüşülen kişilerin konuştukları konular Kutsal Yazı'ya uygun mu? Değilse, bu insanlar kutsallığa yöneltilmeye hazırlar mı?

2. Nereden geldiler?

Görüşülen kişiler nasıl bir ortamdan gelmiştir? Hangi etkenler onların yaşamlarını biçimlendirmiştir? Ptu an hangi etkilerin altında bulunuyorlar?

3. Ne gördüler?

Görüşülen kişiler neyi görmeye geldi? İlişkiden nasıl yararlanmak istiyorlar? Sağlam ve kutsal bir ilişkide kimse üstünlük kazanmaya çalışmaz.

Kuşkusuz Hizkiya'nın konukları onun gösterdiği şeylerden başka şeylere de dikkat ettiler. Mesih inanlısı kendine, konukları evinde neyi gördüler diye sormalıdır?

a. Düzen mi, düzensizlik mi?

b. Tanrı'ya karşı söz dinlerlik mi, başkaldırı mı?

c. Saygı mı, saygısızlık mı?

ç. Sevgi mi, soğukluk mu, nefret mi?

d. Yardımseverlik mi, bencillik mi?

e. Tanrısalık mı, dünyaya bağlılık mı?

bu adamlar: Bu sözlerin küçümseyici bir tonu var. Yeşaya Hizkiya'nın Tanrı'dan başka, ne Mısır'a, ne Babil'e ne de bir başka güce dayanmasını istiyorladı. Bunu önlemek niyetindeydi. Mısır'a güvenmemek için verilen nedenler Babil'e dayanmamak için de geçerliydi. Babil Mısır kadar açgözlü ve bencildi. Hizkiya «bu adamlardan» gördüğü ilginin kendisini onurlandırdığını sanıyordu, maddesel yardım göreceğini ümit ediyordu. Hizkiya malını mülkünü göstererek dost kazanabileceğini düşünmüş. Tam tersine, Yerusalem'in yağmalanmaya değer bir yer olduğu Babil'de unutulmayacaktı.

uzak memleketten: Çiviyazılarında Asur kralları uzak uluslardan gelip onları ziyaret eden elçilerle övündüler. Babil'den gördüğü ilgi Hizkiya'nın gururunu okşamış olabilir (2. Tarihler 32:25). «Ta Babil'den beni görmeye geldiler!»

Babil'den bana geldiler: Babil'den! Hizkiya bunca uzak yerden gelen konukları ağırlamanın kaçınılmaz bir görev olduğunu ileri sürüyor gibi gözüküyor. Fahişelerin annesi olan Babil'den konuklar geldiyse de, Hizkiya'nın sevinmemesi gerekiyordu. Ona Tanrı Sözü'nü ileten onurlu peygamber onu sık sık ziyaret etmiyor muydu? İnsan bunca değerli bir ziyaretçi nedeniyle daha memnun olmalı değil mi?

39:4 ne gördüler: Yeşaya bu soruyu, Babil elçilerinin ne gördüklerini bilmediği için sormadı. Hizkiya'nın olup bitenleri itiraf etmesi gerekiyordu. Konuklarına hangi amaçla malını gösterdiğini düşünmeliydi. Malıyla kendini Babil kralıyla eşit kılmak istiyordu. Onun gözünde zayıf görünmek istemiyordu. Bu yüce Tanrı'ya onur vermeyen bir tutumdu.

hazinelерimde onlara göstermediğim şey kalmadı: Tanrı'nın birçok kez kendisi için araya girmesini gören ve şimdi bolluk içinde yaşayan bir kişinin gururlanmaması çok zordur. Kendi halinden hoşnut olmaya eğilimli olur. Ruhsal alanda uyanık kalmak için insan kendini titizce ve sürekli yoklamalı (Mezmun 139:23,24); alçakgönüllü kalmak için Tanrı'ya sürekli teşekkür borcunu anımsamalıdır. İnsanın sahip olduklarından hangisi ona verilmedi ki? Gururlanmasın diye Pavlus'a bile bir rahatsızlık verildi (2. Korintliler 12:7-10). Günaha kapılmaması için kişiyi düşünmeye yönelten rahatsızlık bile bir mutluluk nedeni olarak sayılır. Tanrı'nın gösterdiği böyle bir sevgi belirtisi için O'nu yüceltmek gerekir.

39:5 Yeşaya Hizkiya'ya dedi: Tanrı habercisinin görevi bazen çok sevindirici, bazen çok üzücüdür. Dinleyicilerinin Tanrı Sözü'nü yürekten uygulamalarına göre, peygamberlerin yürekleri ya coşar ya da kederlenirdi. Bu çağda Mesih inanlıları, canlarını kollayan önderlerini üzmemeleri için uyarılır (İbraniler 13:17).

Ordular Rabbinin sözünü dinle: Tanrı sıkıdüzen bildiriyordu. Ne var ki, yalnız Hizkiya'nın Babil'li konuklarına malının tümünü gösterdiği için bu sıkıdüzenin gerektiği sanılmamalıdır. Burada bildirilen ulusal sıkıdüzen, ulusal suçlu cezalandıracaktı. Yalnız Hizkiya değil, tüm ulus Yahve'ye karşı günah işlemekteydi. Ama Hizkiya'nın gevşekliği gelecek ulusal sıkıntıyı bildirmek için uygun bir olguydu. Tıpkı, öğrencilerinin tapınağa hayran kalmaları Mesih'e, Yerusaleml'in yıkımını bildirmek için olanak sağlayışı gibi (Markos 13:1,2) bu durum da Yeşaya'ya olanak sağlamıştı.

39:6 günler geliyor ki: Hizkiya, büyük olasılıkla Babil'in yükselmesiyle Asur'un gücünün azalmasını yararlı görüyordu. Böylece Asur'dan bir daha göz dağı beklenmezdi. Ama Tanrı, zaten Asur'un Yahuda'yı bir daha rahatsız etmeyeceğini söylememiş miydi (37:33-35)? Tanrı'nın vaadi yeterliydi. Bu vaadin hangi koşullar altında gerçekleşeceğini tasarlamak Hizkiya'ya düşmüyordu. Babil güçlenmeseydi bile, Asur yine de Tanrı'nın vaadine bağımlı kalacaktı. Hizkiya'nın Tanrı düşmanı putperest Babil'le arkadaşlık yapması bir aptallıktı. Gizil fatihin dostluğunu aramakla koynunda yılan besledi (2. Tarihler 33:10-12; Daniel 1:1-3).

evinde olan her şey ... Babil'e götürülecek: (2. Krallar 24:12,13; 25:13-17; 2. Tarihler 36:18; Daniel 1:1,2; 5:2)

atalarının ... biriktirmiş oldukları şeyler: Bu malın bir parçası Sanherib tarafından ilk saldırısında sürüldü (2. Krallar 18:14-16).

39:7 senden doğacak oğulların: Manasse üç yıl sonra doğdu (2. Tarihler 33:1). Manasse'den başka Hizkiya'nın Amarya adında bir oğlu daha olduğu sanılır (Tsefanya 1:1). Amarya, Tsefanya'nın atasıydı.

onlar Babil kralının sarayında ... olacaklar: Bu zamana dek Yahuda'nın hangi ülkeye sürüleceği belirtilmemiştir. Musa İsrail'in aşırı söz dinlemezlik yüzünden uluslar arasına dağıtılacağı konusunda uarmıştı (Levililer 26:33; Tesniye 28:64). Ahiya peygamber kral Yeroboam'a, ırmağın «öte tarafına» sürüleceğini bildirdi (1. Krallar 14:15). Amos ise, Tanrı'nın İsrail'i «Pam'ın ötesine sürgün edeceğini» ekledi (Amos 5:27). Ama Yahuda'nın Babil'e sürüleceği ilkin kral Hizkiya'ya bildirildi (2. Krallar 20:17,18; Mika 4:10).

kızlar ağası: (Daniel 1:3,7)

39:8 söylediğin Rab sözü iyidir: Kendisinden önce ve sonra gelen bazı kralların yaptıkları gibi (1. Krallar 18:16; 19:1,2; 2. Tarihler 16:7-10; Yeremya 36:26) Hizkiya Tanrı'nın azarlamasında kusur bulmadı. Tanrı'nın ağzı olan Yeşaya'ya da öfkelenmedi. «Salih bana vursun, iyidir ve beni azarlasın, baş yağıdır» (Mezmun 141:4a). «Azarlamaya kulak veren izzet, bilge ve anlayış bulur» gerçeğini kavramıştır (Süleyman'ın Meselleri 13:18; 15:5,31,32). Kuşkusuz, en güçlü ve doğru azarlama aleti Tanrı Sözü'dür (2. Timoteus 3:16). Onun için her Mesih inancısı gün be gün sadık bir biçimde onu araştırmalı, onun yüreklerine konuşmasına izin vermeli ve zaman ayırmalı. Yoksa, Kurtarıcısıyla kendisi arasındaki paylaşım günahla bozulacaktır.

İnsanlar genel olarak Tanrı'nın azalmasını nasıl karşılar?

1. Bazıları surat asar, içler (Tekvin 4:9).
2. Bazıları aldırış etmez, taş yürekle tanrısızlıkta yaşamaya devam eder.
3. Bazıları kendi ruhsal yoksulluklarını fark etmedikleri için büsbütün şaşırırlar (Esinleme 3:17).
4. Bazıları, Hizkiya gibi, karşı gelmez (Eli'yi de karşılaştırın, 1. Samuel 3:18). Tanrı'nın sürekli onlarla birlikte bulunmasından kuşkulananlar, sıkıdüzen karşısında yılmazlar. Güneş battıktan sonra akşamın kapkaranlık bulutları ateşlemesi gibi, Tanrı'nın iyiliğine güvenmeleri de onların yaşamlarının gölgeleri üzerine ışık sağlar.

Tanrı'nın bildirisi birkaç yönden yararlı sayılırdı:

1. Hizkiya'nın erkek çocukları olacağına ilişkin bir vaatti.
2. Babil Yahuda'yı hemen rahatsız etmeyecekti. Tanrı Asur'un oluşturduğu sıkıntılardan sonra Yahuda'ya kendine gelmek için zaman tanıyacaktı.
3. Tanrı yargıyı belirlediğinde genellikle hak edilenden daha hafif bir sıkıdüzen verir. «Öfke içinde acımayı» anan Rab'tir (Habakkuk 3:2).

benim günlerimde selamet: Hizkiya iç esenlikten çok toplumsal esenliği düşünüyordu. Ne var ki, İsa Mesih inancılara sıkıntısız bir yaşam vaat etmedi. Dünyada sıkıntı olacağını bildirdi. Ama bu sıkıntılar içinde inananlara esenlik sağlayacağına söz verdi (Yuhanna 16:33).

1. Mesih'in verdiği miras esenliktir (Yuhanna 14:27).
Kişinin iç durumunun esenliği, bulunduğu ortamdaki bağımsızdır. Bu esenlik Tanrı'yla gerçekte yürüyenlerindir. Yeşaya iki kez «Kötülere esenlik yoktur» dedi (48:22; 57:21).
2. Mesih'in kurtulmalık ölümü, kişiyle Tanrı arasında esenlik sağlar. Yazıldığı gibi, «Tanrı O'nun aracılığıyla her şeyi kendisiyle barıştırdı. Barış Mesih'in çarmıhta akan kanı aracılığıyla sağlandı» (Kolosaliler 1:20).
3. Mesih, gerçek aracılığıyla esenlik sağlar. Gerçek, kişinin Tanrı önündeki suçluluğunu örtmez. İsa Mesih Tanrı'nın özniteliklerini ve amaçlarını insanlar önünde yaşadı, bugünlerde de Sözü'nün aracılığıyla insanların gözü önünde tutar. Mesih'in «yol» ve «yaşam» olması, «gerçek» olmasından ayrılmaz (Yuhanna 14:6).